

СИЛАБУС КУРСУ ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність: – В2 Дизайн
Спеціалізація – В2.01 Графічний дизайн
Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма: «Графічний дизайн»

Рік навчання: **1**
семестр: **II**

Кількість кредитів: **6**
мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП: д. архіт., проф. **Дячок Оксана Миронівна**

Контактна інформація: o.diachok@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Історія мистецтва» дозволить ознайомити студентів із світовими та українськими досягненнями у сфері образотворчого мистецтва та архітектури, розкрити сутність мистецтва як форми суспільної свідомості, методу естетичного та морального виховання, засобу образного пізнання навколишнього світу; розкрити сутність та витoki українського мистецтва як форми суспільної свідомості, ідентифікації нації, методу естетичного, патріотичного та морального виховання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1			
Виникнення та особливості мистецтва Стародавнього світу			
2 / 2	Вступ. Види і жанри мистецтва. Найдавніше мистецтво	Знати сутність, завдання й особливості навчальної дисципліни, її категоріальний апарат,	поточне опитув.

		історіографічні етапи дослідження. Характеризувати основні види і жанри мистецтва. Виникнення мистецтва. Мистецтво епохи палеоліту. Мистецтво епохи мезоліту як новий етап у розвитку первіснообщинної творчості. Наскельні зображення неолітичних мисливців, неолітичні петрогліфи. Мистецтво епохи бронзи. Мистецтво епохи заліза. Типи мегалітичної архітектури. Археологічні знахідки із Кам'яної могили. Культури Трипілля та Північного Причорномор'я. Скіфосарматська доба. Античні міста-колонії. Слов'янські ідоли	
2 / 2	Мистецтво Стародавнього світу	Особливості образотворчого мистецтва Шумеру. Скульптурні зображення та рельєфи. Настінний живопис. Мистецтво будівництва. Роль цегли в оформленні архітектурних споруд. Прийоми ювелірного мистецтва шумерів. Релігійне начало мистецтва Вавилону. Характерні риси житла городян. Храмова та палацова архітектура. Великі гробниці фараонів, храми та настінний розпис.	поточне опитув.
2 / 2	Античне мистецтво.	Періоди античної цивілізації. Палаці у Кносі, Мікенах. Архітектура та образотворче мистецтво міст-держав Афін і Спарти. Класична ордерна система в архітектурі та типи храмів. Система регулярного планування міст Стародавньої Греції. Афінський Акрополь - найвідоміший акрополь у світі, його головні храми. Грець-	дискусія

		ка скульптура та кераміка. Мистецтво Римської республіки, його практично-розсудливий характер. Відмінності римського храму від грецького. Розвиток нової будівельної техніки. Римський форум. Типи римського житла.	
2 / 2	Мистецтво Стародавнього Сходу.	Пам'ятки мистецтва Китаю. Зразки і форми стародавнього китайського мистецтва. Старий китайський живопис. Поєднання живопису та каліграфії. Розвиток пейзажного жанру, його особлива роль у китайському живописі. Давнє мистецтво Індії. Міфічні та релігійно-символічні образи індійського мистецтва. Роль і місце скульптури. Монументальна та декоративна скульптура і храмове будівництво Індії. Типи індійського храмового зодчества. Мавзолей Тадж-Махал	тестування
Мистецтво Середніх віків та епохи Відродження			
2 / 2	Візантійське мистецтво	Античні витоки мистецтва Середніх віків. Зародження християнської доктрини та основ храмового будівництва у Ранньому середньовіччі. Періодизація візантійського мистецтва. Канонічні правила релігійних зображень. Внесок візантійської Художньої культури в мистецтво середньовічної Європи і культуру Київської Русі.	поточне опитув.
4 / 2	Романський та готичний стиль у мистецтві європейського Середньовіччя.	Художня та образна система скульптурного оздоблення романських соборів. Розвиток вітражу. Спільність і національна самобутність мистецтва романського стилю в країнах Західної й Центральної Європи.Збереження	поточне опитув.

		романських традицій і форм у готичній архітектурі Німеччини. Собор святого Віта у Празі. Домінантна роль архітектури як формотворчого мистецтва. Будівельні принципи та стилістичні особливості романської архітектури. Оборонні споруди. Культова архітектура Німеччини і Франції в XI-XII ст. Франція – батьківщина готики. Архітектурна конструкція готичного собору. Готичне мистецтво Німеччини. Цегляна готика Німеччини. Розширення тематики та засобів вираження готичної скульптури, переважання круглої пластики в скульптурному оздобленні собору.	
4 / 2	Відродження в Італії та на півночі Європи	Культура Флоренції XV ст. Зв'язок науки з мистецтвом. Творчість Джотто. Архітектура раннього Відродження. Звернення до античної спадщини. Творчість Ф. Брунеллескі. Започаткування нових типів світських і культових споруд. Скульптура раннього Відродження. Творчість Донателло. Флорентійська школа XV ст. Мазаччо – основоположник ренесансного реалізму в живописі XV ст. Творчість С. Боттічеллі.	поточне опитув.
4 / 2	Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст.	Будова середньовічних замків. Архітектура Луцького замку. Замок в Острозі. Розбудова Львова, Чигирин, Жовкви та ін. Кам'янець-Подільська фортеця. Сакральна архітектура Тернопільського краю XIV – першої половини XVII ст.	модульна контрольна робота

Змістовий модуль 2
Мистецтво XVII-XIX століття

4 / 2	Мистецтво Італії XVII-XVIII ст. Мистецтво Фландрії і Голландії XVII ст	Особливість стилю бароко. Мистецтво Фландрії 17 ст. Мистецтво Іспанії 17-18 ст. Мистецтво Голландії 17 ст.	поточне опитув.
4 / 2	Мистецтво Іспанії XVII-XVIII ст. та Франції XVII – першої пол. XIX ст. Мистецтво Англії та Німеччини XVIII – першої пол. XIX ст.	Стилістичні етапи французького мистецтва XVII і XVIII ст. Класицизм в мистецтві європейських країн. Архітектура класицизму в сакральних комплексах періоду Просвітництва. План Версальського комплексу та інтер'єр палацу. Революційний класицизм в мистецтві Франції кінця XVIII ст. Реалізм і класицизм у мистецтві Англії. Німецьке мистецтво першої половини XIX ст.	поточне опитув.
4 / 2	Українське мистецтво другої половини XVII – першої половини XIX ст.	Класицизм в архітектурі XVIII – першої половини XIX століття. Розбудова міст Причорномор'я. Образотворче мистецтво. Скульптура. Живопис і графіка Тараса Шевченка.	поточне опитування
Мистецтво другої половини XIX ст. – початку XXI ст.			
4 / 2	Реалістичне мистецтво другої пол. XIX ст. Імпресіонізм, нео- та постімпресіонізм як напрями у мистецтві.	Реалістичний напрям в європейській літературі та образотворчому мистецтві другої половини XIX століття. Соціально-критичні тенденції у творчості художників. Становлення національного пейзажу у творчості представників барбізонської школи, їх пошуки в галузі плерного живопису. Тема життя селян у творчості Ж. Ф. Мілле. Характеристика імпресіонізму, нео- та	поточне опитув.

		постімпресіонізму.	
4 / 2	Стиль модерн та пізній модерн у мистецтві на рубежі XIX-XX ст	Формування стилю модерн в європейському мистецтві на рубежі XIX-XX ст. Ідея синтезу мистецтва під егідою архітектури. Відхід від еклектики, пошук індивідуальних архітектурних та планувальних вирішень. Стиль модерн в архітектурі Німеччини, Англії, Бельгії, скандинавських країн. Розвиток символізму та поява стилізаторських тенденцій в європейському образотворчому мистецтві.	поточне опитув.
6 / 2	Напрями та течії мистецтва XX ст. – поч. XXI ст	Поняття «сучасна архітектура». Постмодернізм та пізній модернізм в архітектурі зарубіжних країн. Абстракціонізм, експресіонізм, кубізм, дадаїзм, сюрреалізм, фовізм, футуризм, поп-арт, оп-арт, кінетичне мистецтво та ін. у сучасному мистецтві.	дискусія
6 / 2	Сучасне українське мистецтво. Мистецтво Тернопільщини	Модерн в українському мистецтві. Пошук національного стилю в архітектурі та в мистецтві у період з XIX – поч. XX століття. Тернопільські художники та архітектори та їх вклад у світову культурно-мистецьку спадщину.	модульна контрольна робота

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер.з англ.. М.Кошкіна]. Х.: Фактор, 2012. 256 с.
2. Абрамкіна Д. Мистецтво епохи Відродження. Парний портрет. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 3. С. 39-42.
3. Абрамович, С. Д. Церковне мистецтво: навчальний посібник для студ. вузів. К. : Кондор, 2005. 206 с.

4. Айзексон В. Леонардо да Вінчі. Київ: Наш формат, 2019. 488 с.
5. Александр Мурашко: український художник європейського масштаба *Великие художники*. 2004. №28. С.28-31.
6. Александрович В. Українське мистецтво другої половини ХУІІ століття. *Історія в школах України*. 2004. №6. С.50-53.
7. Андрієвська О. Б. Образотворче мистецтво Далекого Сходу. Естетичний феномен китайського живопису: художня культура : 11 клас. *Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура*. 2015. № 10. С. 24–28.
8. Антонович Е. А. Декоративно-прикладне мистецтво : посібник для студентів художньо-графічного факультету педінститутів / Е. А. Антонович, р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1992. – 271 с. : іл.
9. Архітектори Тернопілля/ упорядник В.А.Барна. Тернопіль: ТОВ «Терно-граф», 2017. 240 с.:іл.
10. Архітектура і мистецтво Київської Русі. *Все для вчителя*. 2011. № 25/27. С. 74-79.
11. Архітектура та образотворче мистецтво ХУІІст. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2004. №7. С.13-14.
12. Архітектура та образотворче мистецтво ХУІІст. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2004. №7. С.13-14.
13. Безклубенко С. Д. Всезагальна теорія та історія мистецтва. К. : Б. в., 2003. 261 с.
14. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015. 75 с.
15. Бугай В. М. Архітектура історичного міста. Монументальне мистецтво: [урок мистецтва]. *Все для вчителя*. 2013. № 8. С. 55–57.
16. Бушак С. Художники-автори українських народних картин типу "Козак Мамай". *Чумацький шлях*. 2008. № 5. С. 23-25.
17. Вінсент Ван Гог: людина і художник: до 160-річчя видатного художника / підгот. Олена Подобед. *Історія України. Шкільний світ*. 2013. № 7. С. 8–10.
18. Гонтова Л. Українське мистецтво. ІІ половина ХХ ст. К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.
19. Горбик О. О. Історія світової середньовічної архітектури. Частина 1: Християнське храмування пізньоримської імперії (І–V ст.). Архітектура

- Візантії (V–XV ст.). Архітектура Кавказу (Грузії та Вірменії, V–XIII ст.) Київ : Фенікс, 2015. 224 с.
20. Графіка. Декоративно-прикладне мистецтво: каталог музейної збірки : [в 2 ч.]. Ч. 2 / Тернопільський обл. худ. музей ; авт. вступ. ст. І. Дуда ; [упоряд. О. М. Войтович, С. М. Бошко, О. Р. Ваврик [та ін.] ; за ред. І. М. Дуди. Тернопіль : Астон, 2008. 144 с.
21. Довженко Н., Забашта Р. ДОБА БРОНЗИ. Давня скульптура і пластика України. Київ: Родовід, 2009. 176с.
22. **Дячок О.М.** Модерне та національне у сучасній храмовій архітектурі Західної України. *Архітектурна спадщина України*, 2023. (26), с. 54–61
23. **Дячок О.М.** Архітектура Василіанських монастирів у процесі формування сакрального образу міст Тернопільщини. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, 2021
24. **Дячок О.М.** Етапи формування об'ємно-просторової структури церкви Різдва Христового у Тернополі. *Вісник Національного університету Львівська політехніка*, 2021
25. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга ; передм. Річарда Корка ; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
26. Кашуба-Вольвач О. Українська академія мистецтва. Історія заснування та фундатори. Київ: Родовід, 2015. 272 с.
27. Коляда І. Казимир Малевич. Харків: Фоліо, 2018. 128 с.
28. Кравченко, Ярослав Охрімович. Історія зарубіжного мистецтва : навч.-метод. посіб. / Ярослав Кравченко, Мелінда Стась ; М-во освіти і науки України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Ін-т пед. освіти соц. роботи і мистец., Каф. образотв. та декоративно-прикладного мистец. Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. 81 с.
29. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб., [відп. ред. С. В. Кашуба]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
30. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій; МОНМС України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
31. Мистецтво Японії: нецке, окімоно / підгот. Є. Г. Орлова. *Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура*. 2011. № 6. С. 13-21.

- 32.Найден О. Марія Приймаченко 100. Київ: Родовід, 2009. 200с.
- 33.Народне мистецтво Тернопільщини: альбом / авт.-упоряд. М. Білоус ; ред. В. Барна. Тернопіль : Тернограф, 2006. 88 с.
- 34.Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2001. №1-2.
- 35.Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2001. №3-4.
- 36.Народне мистецтво/Національна спілка майстрів народного мистецтва України.2003. №1-2.
- 37.Немцова В. Харківська пейзажна школа. Остання чверть ХІХ початок ХХ століття. Київ: Родовід, 2009. 272 с.
- 38.Панфілова О. Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : [Вектор], 2016. 171 с.
- 39.Станкевич.М. Бучач та околиці. Маленькі образки. – Львів: СКІМ, 2010. -256 с.
- 40.Тищенко, О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (ХІІІ - ХVІІІ): навчальний посібник. К. : Либідь, 1992. 192 с.
- 41.Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ - початку ХХ ст. / відп. ред. Н. Ю. Асєєва. К. : Наук. думка, 2000. 240 с. : іл.
- 42.Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Вип. 5 / редкол.: Г. А. Скрипник, Т. В. Кара-Васильєва, О. С. Найден [та ін.]. К. : ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2004. 270 с.
- 43.Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. К. : Ханко, 2007. Зшиток 1. 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва від палеоліту до ХІІ ст., 2007. 51 с.
- 44..Ходж А. Н. Історія мистецтва : живопис від Джото до наших днів : [пер. з англ]. Х. : Pelican, 2012. 208 с.
- 45.Хома І. Я., Сова А. О., Мина Ж. В.. Історія української культури. Навчальний посібник. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 356 с.
- 46.Художник, який відкрив Україну світу: 155 років від дня народження Миколи Пимоненка / підгот. Віктор Шпак // *Урядовий кур'єр*. 2017. 18 бер. (№ 52). С. 7.
- 47.Художня культура світу. Європейський культурний регіон / Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол, О. І. Оніщенко – Київ : Вища школа, 2001. – 191 с.
- 48.Черкес Б. Національна ідентичність в архітектурі міста. Львів: Видавництво

Національного університету «Львівська політехніка», 2008. 268 с.

49. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина XX – початок XXI століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.
50. Шевцова Г. Історія японської архітектури і мистецтва : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]; М-ва освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К. : Грані-Т, 2011. 231 с. : іл., табл.
51. Шевцова Г.В. Генеза української дерев'яної церкви: світовий контекст і унікальність. Харків-Київ: Видавець Олександр Савчук, 2019. 276 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Короткий курс лекцій з дисципліни «Історія мистецтв» (https://studme.com.ua/1691041013552/kulturologiya/istoriya_iskusstv_.htm)
2. ТОП-10 найбільших і найдавніших музеїв світу (<http://prostir.museum/ua/post/11847>)
3. Первісне мистецтво (https://stud.com.ua/13555/kulturologiya/pervisne_mistetstvo)
4. Мистецтво стародавнього Єгипту та Месопотамії https://stud.com.ua/13557/kulturologiya/mistetstvo_starodavnogo_yegiptu_mesopotamiyi
5. Історія мистецтв - Підручники для студентів онлайн (https://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv)
6. Історія мистецтв - Навчальні матеріали онлайн (https://pidruchniki.com/75202/kulturologiya/istoriya_mistetstv)
7. Мистецтво XVII–XVIII ст. в Україні - Історія мистецтв -
8. (https://pidruchniki.com/75226/kulturologiya/mistetstvo_xvii-xviii_ukrayini).

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. У процесі вивчення дисципліни «Історія мистецтва» студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, які є основою чесної, відповідальної та якісної освіти.

Академічна доброчесність передбачає дотримання етичних норм, повагу до інтелектуальної праці інших та розвиток власної академічної культури.

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

2 семестр – екзамен

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15	40
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. (теми 1-8) 2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі модульної контрольної роботи (тестів).		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. (теми 9-15) Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі модульної контрольної роботи (тестів)		Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середньо-арифметичне з оцінок за самостійну роботу	Тестове оцінювання

Шкала оцінювання

<i>За шкалою ЗУНУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-15
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft)	1-15
3.	Інформаційна мережа ІНТЕРНЕТ	1-15